

NO. 83

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLYServing Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg, Denver,SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER
Indianapolis, Florida, Ely, Pueblo, Rock Springs, all Ohio

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING,

JULY 30, 1979

LETO LXXXI — Vol. LXXXI

Revolucionarna vlada v Managui obnavlja državo

MANAGUA, Nik. — Nova revolucionarna vlada je že začela z obnovo Nikaragve po večmesečni državljanski vojni. Ta borba je trajala več kot 15.000 žrtev in povzročila precejšnjo razdejanje. Končala se je pred desetimi dnevi s strmoglavljenjem samoderžca Anastaza Somoze in njegovim odhodom v tujino. Somoza 'Narodna garda' se je brezpogojno predala sandinistom in ti so uživali popolno zmago.

Smer novega režima še ni povsem jasna. Radio Sandino, ki predstavlja novo vlado občinstvu, je pozval vse trgovce in podjetnike, naj zopet odprejo svoje trgovine in tovarne. V zadnjih tednih vojne je bilo precej plenjenja v Managui in drugod. Zaradi tega je večina trgovin oropanih in razbitih. V Managui npr. imajo na razpolago samo 20 avtobusov za ves javni promet. V vsaki sosesčini mesta so ustanovili posebne brigade prostovoljcev, ki skušajo popraviti ceste in druge javne objekte.

Trije člani tkzv. "vlade za narodno obnovo", to je novi naslov prejšnjih sandinistov, so odpotovali na Kubo s kubanskim letalom, da bi se udeležili 26. obletnice začetka kubanske revolucije. Nikaragui je Kuba poslala večje količine zidavil in drugih potrebnih. Ameriška vlada je tudi začela pošiljati pomoč novi vladi. Ameriški veleposlanik bo kmalu dospel v Managui in bo skušal navezati čim boljše stike z vodilnimi osebami v Nikaragui. ZDA bi rade preprečile, da bi se dogodki v Nikaragui razvili po isti poti kot v Kubi pred 20 leti.

Vodilni član nove nikaragvanske vlade, Alfonso Robelo, je že izjavil, da bo prišlo do nacionaliziranja nekaterih podjetij, posebno na področju financ in rudarstva. Robelo je dejal, da bo Nikaragua imela "mešano ekonomijo", da bo en del industrijske proizvodnje nacionaliziran, en del pa bo ostal v rokah privatnikov.

Gverilci v Španiji še napadajo vlado

MADRID, Šp. — V Španiji so gverilci izvedli novo ofenzivo. Sedaj načeljuje sejanju terorja GRAPO (Protifašistična odporna skupina), ki si pripisuje številne atentate. Prav tako seje nemir delovanje baskovskih nacionalistov, zbranih v ETA, ki zadnje čase napada zlasti francoske interese v Španiji, med njimi vrsto podružnic francoskih bank.

VREME

Pretežno sončno z najvišjo temperaturo okoli 84 F. Verjetnost dežja danes čez dan 10%, zvečer 30% in jutri 60%. Najvišja temperatura jutri okoli 86 F z možnostjo krajevnih neviht.

Novi grobovi

Joseph Rihtar
V Hillcrest bolnici je kamlu po rojstvu umrl Joseph Rihtar, sinček Milana in Blažene, roj. Mihelič, brat Barbi, Davida in Suzi. Pogreb je danes iz cerkve Sv. Vida, nato na pokopališče Vernih duš.

Robert D. Strekal
V soboto zjutraj je umrl v Hillcrest bolnici 49 let stari Robert D. Strekal, rojen v Newburghu in stanujoč na 1442 Parkview Drive v Lyndhurstu. Bil je mož Helene, brat Johna, Dr. Raymonda D. (Athens, Ohio), Mary Ferfolia, Dorothyja Kastelic in Albine Matjasic (pok.) ter več drugih sorodnikov. Pokojnik je bil član KSKJ št. 146. Zaposlen je bil kot kuhar pri Cleveland Athletic Club. Pogreb bo iz Ferfolijevega pogrebnega zavoda na 5386 Lee Road v Maple Heights v sredo zjutraj, 1. avgusta, ob 8:45, v cerkev sv. Clare na Mayfield Rd. ob 9:30, nato na pokopališče Vernih duš.

Emma Godic
Umrla je 73 let stara Emma Godic, roj. Kwiatkowski, preje Obrochta, mati Josepha, Wallacea, Mitchella in Thelme Ochwat, 7-krat stara mati, sestra Mitchella Koske, Francisa Szymanski in Edne Sajetowski. Pogreb bo iz Zak pogrebnega zavoda v terek ob 8:30 zjutraj, v cerkev sv. Vida ob 9:00, nato na Kalvarijo. Ure kropljenja danes, v ponedeljek, od 2.-4. in 7.-9. zvečer.

Joseph Miklavcic
Preteklo soboto, 28. julija, je bil ubit v nesreči pri delu 54 let stari Joseph Miklavcic, mož Marya, roj. Stirn, oče Mrs. John (Mary) Zupancic, Josepha J., Stanleya J. in Petra, 6-krat stari oče, brat Franceta (pok.), Ivana (pok.), Stanleya, Franciske Mohore, Pepce Vidmar, Rozalije Tomazin in Marije Kutner. Rojen je bil v Oslici, v Jugoslaviji. Bil je član KSKJ št. 169 in Slomškov krožek. Pogreb bo iz Grdišovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v sredo, 1. avgusta, dopoldne, v cerkev sv. Kristine ob 9:15, nato na pokopališče Vernih duš. Ure kropljenja danes, v ponedeljek, od 7.-9. zvečer in jutri od 2.-4. in 7.-9. zvečer.

Anton Kerziznik
V St. Vincent Charity bolnici je umrl 95 let stari Anton Kerziznik s 5374 Stanard Ave.

v Clevelandu, kjer je živel zadnjih 59 let. Rojen je bil v Zgornjih Lušah nad Skofjo Loko od koder je prišel v Ameriko l. 1916. Bil je vdovec po leta 1957 umrli ženi Louise-a, roj. Skok, oče Francka Pyke, Anthony Kerze (pok.), Jacka, Anna Prijatel in Johna, 9-krat stari oče, 11-krat prastari oče in 1-krat praprstari oče. Do svoje upokojitve l. 1943 je bil nad 30 let zaposlen kot zidarski delavec. Bil je član SNPJ št. 5. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 65 St. in St. Clair danes, v ponedeljek, ob 9:15 zjutraj, v cerkev sv. Vida ob 10:00, nato na Kalvarijo.

Victor Prijatelj
Na svojem domu, 6720 St. Clair Ave., je umrl zadet od srčne kapi 68 let stari Victor Prijatelj, samski, rojen v Clevelandu. Bil je sin Antona in Therese, roj. Terhlen (oba pok.), brat Dr. Anthonya (pok.), Johna, Edwarda, Stanleya in Therese Phipps (San Francisco), in stric. Do svoje upokojitve je bil zaposlen pri mestu Clevelanda kot električar. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 65 in St. Clair jutri, v torek, ob 9:15 zjutraj, v cerkev sv. Vida ob 10:00, nato na Kalvarijo. Ure kropljenja danes, v ponedeljek, od 2.-5. in 7.-9. zvečer.

Emily Smrdel
Pretekli četrtek zvečer, 26. julija, je umrla 77 let stara Emily Smrdel, roj. Jerkič v Dobravljah v Sloveniji, od koder je prišla v Ameriko l. 1920. Zivela je na 16004 Parkgrove Ave. v Clevelandu. Bila je vdova po leta 1932 umrlem možu Leopoldu Lahu in po leta 1973 umrlem možu Franku, mati Edwarda Lah, Dorothy Wallace (Wickliffe) in Stanleya (pok.), 4-krat stara mati, 1-krat prastara mati in teta. V Jugoslaviji zapuščala sestro Louise DeMarchi. Bila je članica AMLA št. 8 in SNPJ št. 312. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. danes, v ponedeljek, ob 8:15, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:00, nato na Kalvarijo.

Charles J. Coe
V torek, 24. julija, se je utopil v jezeru Erie 16 let stari Charles J. Coe s 795 E. 205 St. v Euclidu. Njegovo truplo so našli v četrtek. Bil je sin Bar-

Rastoče cene goriva nosijo glavno krivdo za inflacijo v ZDA

WASHINGTON, D.C. — Inflacijska lestvica v mesecu juniju se je dvignila za cel odstotek. Od konca l. 1978 do danes so cene poskočile za 6,3%, v vsem letu pa bi to pomenilo 13%. Vladni strokovnjaki so mnenja, da se bo letošnja inflacija "omejila" do približno 10,6%.

Alfred Kahn, glavni svetovalec predsednika Carterja za inflacijsko vprašanje, je izjavil, da nosi največjo krivdo za letošnje draginjo skokovit vzpon cene nafte. Samo v juniju npr. se je cena gazolina dvignila za 5,6%, kar bi skozi vse leto pomenilo povišanje za skoraj 70%.

Bolj prijetne za potrošnike so cene živil. V zadnjih mesecih so se te cene precej pomirile. Razne vrste mesa, perutnine, rib in jaje so se celo znižale za nekaj odstotkov. Na žalost, pravijo izvedenci, so znižanja samo trenutnega značaja.

Kahn je trdil, da je sedaj velika nevarnost, da bi prizadeti delavci letos in drugo leto zahtevali preveliko povišanje plač. To bi zopet povzročilo skok cen. Vsi vemo za problem, je priznal Kahn, ne moremo se pa zediniti, da bi ga rešili.

Vietnamska vlada obdolži Kitajsko

HANOI, Viet. — Vietnam je obdolžil Kitajsko, da skuša igrati v Indokini vlogo, ki so jo prej imele ZDA. Hanoi napada Peking, češ da hočejo Kitajci izvajati svojo voljo, neglede na voljo sosednjih narodov in vlad.

ta in Rose, roj. Zaccaro, Margroff, brat Josepha in Traceya, vnuk Josepha in Elizabetha Zaccaro (Eastlake) in Chester in Ruth Coe, pravnuk Belardine Paradise. Bil je učenc v Euclid High School in nepolno zaposlen pri benčinski postaji. — Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v torek, 31. julija, ob 8:45 zjutraj, v cerkev sv. Pavla (Chardon Rd.) ob 9:30, nato na pokopališče Vernih duš. Ure kropljenja danes od 3.-9. zvečer.

Slovenska izseljenska matica

telji Izseljenske matice v Ljubljani: Slovenskega "klerikalizma" še ne bo konec. Jih je še precej po svetu, ki ga drže pri življenju. Stari umirajo, a novi stopajo na njihovo mesto. Tudi ti so Slovenci in tisti, ki bodo za njimi prišli, bodo tudi, vse do tlej, dokler bo v psovko spreminjena beseda klerikalizem pomenila isto kot neutrudno in idealno delo duhovnikov za slovenskega človeka na versko-moralnem, narodnem, socialnem in tudi političnem polju, zlasti takrat, kadar mu grozi nevarnost, da bi ga zastrupljali tisti, ki so jim te krščanske prvine trn v peti.

Tudi tolažba tovariša Cara, da s starim rodoljubom politična

emigracija umira, je mnogo prezgodnja. Morda sodi po razmerah doma, kjer stari rdeči klavci postajajo trhlji in neuporabni, mladih, ki bi jih nadomestili, pa ni. Mladi svet, v rdeči ideologiji vzgojen, se je od nje naučil le enega: želje po udobnosti, po uživanju, po tem, da si ustvari v stremljenju tekmi vsaj majhna "nebesca" doma, ali pa v tujini. Za žrtve pa mu ni mar.

Pri nas, na tujem, še nismo tako daleč. Primerno našemu številu je med nami izredno veliko ljudi idejno trdnih in aktivnih tudi med mladimi. Nj nas treba biti sram. Lahko se postavimo v vrsto s številnejšimi in bolj glasnimi. Tudi bati se nam ni treba zanje. Vedo, kaj so in zakaj so to,

GOSPODARSKI ZASTOJ V ZDA POVZROČA TEŽAVE

WASHINGTON, D.C. — Novoimenovani tajnik za finance v vladi predsednika J. Carterja, G. William Miller je izjavil, da so ZDA že zašle v gospodarski zastoj. Ta zastoj bo trajal do pomladi 1980 in odstotek brezposelnosti bo porastel od sedanjega 5,6% do 7,5%. Miller, ki sedaj služi kot načelnik Federal Reserve Boarda je bil dosti bolj pesimističen v svoji presoji, kot so bili drugi člani Carterjeve vlade pred nekaj tedni.

Miller se je strinjal s Carterjem, da sedaj ni čas za znižanje davkov, kot so predlagali nekateri vodilni republikanci v Spodnjem domu Kongresa. Tisti, ki zagovarjajo znižanje osebnih davkov trdijo, da če bi imeli potrošniki več denarja na razpolago, bi več kupovali. To naj bi povzročil porast v industrijski proizvodnji in obenem padec brezposelnosti. Ekonomski zastoj bi bil premagani.

Tisti, ki vidijo v tem načrtu odrešitev za sedanje gosodarske težave, se motijo, je dejal Miller, ko je pričal pred odborom za finance ameriškega Senata. Taki ukrepi bi pospeševali porast inflacije in inflacija je trenutno naš najbolj pereči problem. Premagati inflacijo je glavni cilj Carterjeve administracije. O tem ne sme biti nobenega dvoma.

Millerja so senatorji vprašali, kakšne načrte ima Carterjeva vlada za branitev vrednosti dolarja na mednarodnem trgu. V zadnjih tednih se je vrednost dolarja močno znižala. Miller je na splošno odgovoril, da bodo ZDA branile dolar in da je ta obveza zanj zelo važna. "Moramo imeti močan in spoštovan dolar," je Miller rekel, "in bomo storili vse, da ga bomo tudi imeli."

S svojo izjavo, da so ZDA že v gospodarskem zastoj, je postal Miller prvi član Carterjeve vade, ki je odkrito in uradno priznal, da je dolgo pričakovana "recesija" že v teku. Obdolžil je OPEC in njeno radikalno povišanje cen nafte kot glavno povzročiteljico gospodarskih težav, s katerimi se morajo boriti vse ostale države sveta. Tudi če bi

vse šlo po najbolj ugodni poti, je Miller dodal, bi potrebovali najmanj pet do sedem let, da bi uspeli znižati inflacijsko lestvico do sprejemljive ravni.

V bodoče, je Miller nadaljeval, bo prišlo v poštev vprašanje znižanja davkov. Sedaj bi bil ta ukrep škodljiv. Zaenkrat premišljuje možnost, je zaključil, da bi delodajalce vsaj začasno oproščali plačevanja socialnega zavarovanja za vse delavce ki so mlajši od 21 let. Delavci sami bi tudi bili oproščeni teh davkov. Ta ukrep bi mogoče pospeševal zaposlitev mladih delavcev. Brezposelnost mladih je namreč izredno velika.

V Detroitu je korporacija General Motors sporočila, da zaradi zastoja v prodaji svojih avtomobilov bo morala začasno odpustiti več kot 12.000 svojih delavcev. Približno 1.500 teh je zaposlenih v Ohiu, večina pa v Michiganu. Chrysler in Ford sta pred časom tudi morala odpustiti več tisoč delavcev. Volkswagen pa razmišlja, ali naj bi odprl novo tovarno avtomobilov v ZDA poleg one, katero je odprla lani v državi Pennsylvania. Ni nemogoče, da bi ne bila nova tovarna v Clevelandu ali okolici, kar bi seveda pomenilo veliko pridobitev za ta kraj.

Avtomobilske firme letos prodajajo do 30% manj svojih izdelkov kot v istem času lani.

Kreisky in Arabci

DUNAJ, Avstr. — Avstrijski kancler Bruno Kreisky, ki je sicer judovskega rodu, se je nedavno razgovarjal z voditeljem Palestinske osvobodilne fronte, Jasirjem Arafatom. Arafat je obiskal Dunaj, kjer ga je povabil Kreisky in kancler ga je uradno sprejel. To je povzročilo ogorčenje v Izraelu, ker s sprejemom Arafata je Kreisky postal prvi zahodno-evropski državnik, ki je dal Arafatu in njegovi organizaciji priznanje na tako visoki ravni. Izrael ima PLO kot izključno teroristično skupino in zavrača stike z njo. PLO pa ni nikoli priznala pravice Izraelu do obstoja. PLO tudi trdi, da prav ona ima izključno pravico govoriti in pogajati se v imenu vseh Palestinecev.

Kreisky, ki ima vedno večje zanimanje za probleme Bližnjega vzhoda, bi sedaj rad poteval v Libanon. Kancler vidi možnost, da bi tam služil kot posredovalec v sporu med PLO in kristjanskima skupinama.

Po svoji ustavi je Avstrija obvezana, da vzame nevtralnost stališče v zunanji politiki.

Terorizem v Sri Lanki

COLOMBO, Sri Lanka. — V severni srilanski pokrajini Džafini in na območju dveh letališč Colomba so razglasili izredno stanje. Tako se je tudi uradno začel boj proti terorizmu, katerega pobudniki so predvsem pripadniki narodnostne manjšine Tamilov.

Iz Clevelanda in okolice

Znižane cene—

V Anzlovar Dept. trgovini se začne danes, v ponedeljek, velika razprodaja po za 20% znižani ceni vsega blaga! Razprodaja bo trajala do 18. avgusta. Anzlovarjeva trgovina je dolgoletna podpornica Ameriške Domovine in St. Clairse naselbine.

Raznašalca iščemo—

Uprava AD išče raznašalca za okolico Neff Road, Kewanee, Mohican, E. 197 in E. 200 St., Underwood, Chickasaw in Shawnee. Pokličite 431-0628 za podrobnosti.

Počitnice—

Zaradi poletnih počitnic bo znana Slovenian Village restavracija, v Slov. narodnem domu na St. Clair Ave., zaprta od 28. julija do 13. avgusta. Nosanova pekarna je tudi zaprta zaradi počitnic do 14. avgusta.

Pošta zaostaja—

Več naročnikov AD ne dobiva AD pravočasno. Casopis gre na pošto pravočasno, potem ga prevzamejo poštarji in vse, skoraj vsakodnevne pritožbe AD dosti ne pomagajo. Poštarji delajo po svoje!

Zegnanjski festival—

Dne 19. avgusta bo Zegnanjski festival pri cerkvi Marije Vnebovzete.

Baragov dan—

Vstopnice za kosilo v Slov. narodnem domu na St. Clair, v nedeljo, 2. septembra, so naprodaj v župnišču Marije Vnebovzete. Cena je \$6,00. Število vstopnic je omejeno, torej zainteresirani naj se oglasijo čim prej!

Spopadi med Libijo in Čadom glede meje

N'DJAMENA, Čad. — Čadski samoderžec Goukouni Ouaddei je izjavil, da so čadske vojaške sile premagale brigado 2.500 napadalcev iz sosednje Libije. Libijci so prekoračili čadsko mejo že v juniju. Več let namreč traja spor med Čadom in Libijo glede državne meje v tem zakotnem delu sveta.

Geologi so mnenja, da je v sev. Čadu nahajališče uranove rude. Opazovalci afriških in arabskih razmer trdijo, da se je zanimanje Libije za ta kraj začelo šele potem, ko so vesti o morebitnem nahajališču uranove rude prišle na dan.

V Jugoslaviji ne razsaja epidemija

DUNAJ, Avstr. — Dne 16. julija je jugoslovansko poslanstvo na Dunaju demantiralo, da bi bilo število ljudi, ki so zboleli na meningitisu, tako veliko, da bi imeli avstrijski časopisi pravico govoriti o epidemiji. V zadnjem času so krožile govorice, da je nevarno iti v Jugoslavijo na dopust ali na osebne obisk.

Poslanstvo je priznalo, da je število bolnikov na meningitisu večje od prejšnjih let, to pa ne da nobenega povoda, da bi kdo govoril o epidemiji. Avstrijski časopisi so poročali, da je ob dalmatinski obali in na Hrvaškem zbolelo več sto ljudi. Uradno znanih je pa le 38 slučajev.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher

Published Mon., Wed., Fri., except holidays and 1st two weeks in July

NAROČNINA:

Združena države:
\$23.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in deželo izven Združenih držav:
\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$15.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$23.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months
FRIDAYS ONLY: \$10.00 per year;—Canada and Foreign: \$15.00 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

83

No. 83 Monday, July 30, 1979

Moč krščanskega socialnega nauka

Pravična in gospodarsko uspešna ureditev razmerja med delom in kapitalom je od začetka industrijske revolucije vse do današnjega stanja v teku ekonomskega razvoja osrednje jedro dobro in pravilno urejena človeška družba. Od idej Adama Smitha o kapitalističnem sistemu kot osnovi ekonomskega napredka, prek teorij Karla Marxa o socialističnem in komunističnem konceptu človeške družbe, sloneče na temelju dialektičnega materializma, do socialnega nauka papeških socialnih okrožnic, zgrajenih na krščanskem pojmovanju človekovega smotra na zemlji in funkcije človeške družbe, so se ta načela med seboj borila za prevlado.

Šele ko je uspelo enemu ali drugemu teh sistemov praktično uveljaviti se, je bilo mogoče pravično oceniti vrednost in veljavnost enega ali drugega. Skušnja nas uči, da se je najbolj na široko uveljavil marksistični sistem, a treba je biti zelo previden, preden bi iz tega sklepal, da je najboljši. Kajti marksizem ni v prvi vrsti socialno-ekonomsko, marveč izrazito politično gibanje, ki v svoji najbolj razviti veji — komunizmu — dosledno uporablja nasilje za dosego svojih ciljev. Kjer pa ni svobodnega tekmovanja, tam se pravilnost, pravičnost in učinkovitost kakega nauka ne more objektivno prav oceniti. Zato je vrednost komunističnih socialno-ekonomskih ukrepov vedno treba primerjati z drugimi pod vidikom partijske diktature in ta dejavniki strogo upoštevati.

Drugače je z demokratičnim socializmom, ki se je otresel nasilnih metod tako v politiki kot v urejanju družbenih problemov ter se na splošno imenuje socialna demokracija. Vidimo ga na vladah raznih svobodnih evropskih držav (npr. Zahodna Nemčija, Avstrija, skandinavske dežele), pa tudi po drugih delih sveta. Nekako posebno obliko in podobo kaže socializem v Angliji, kjer ga predstavlja in uveljavlja znana Labour Party, po drugi svetovni vojni ponovno na oblasti, ki jo je zgubila prav pred kratkim s pomembno zmago konservativnih Toryjev. V tem sestavku naš zanima ravno angleški tip socializma, njegova dosežki in porazi — pa v primerjavi z deželo, kjer je pognal korenine in se mogočno razvil delavsko-socialni ustroj na podlagi krščanskega socialnega nauka v smislu papeških socialnih okrožnic. Primerjava je zelo zanimiva in poučna.

Ta dežela je Nemčija. Govorec o Nemčiji bomo imeli v mislih zahodno Nemško federativno republiko, demokratično urejeno in svobodno deželo, dočim je vzhodna Nemška ljudska republika moskovski satelit pod komunističnim diktatorskim režimom. Primerjavo med Anglijo in Nemčijo je v zgoščeni obliki objavil oni dan ameriški profesor političnih ved Richard Willey, ki piše o nemški delavski politiki posebno knjigo. V svoji razpravi ugotavlja najprej, da sta bili Anglija in Nemčija okrog 1950 izredno "podobni z ozirom na prebivalstvo, naravne vire, industrijske strukture in izobrazbo". Ker Britancev vojno razdejanje ni tako težko prizadelo kot Nemece, so bili tačas daleč pred njimi v narodni proizvodnji per capita. Toda l. 1977 je bil nemški kosmati narodni produkt na osebo že še enkrat tako velik kot angleški. Zakaj?

Takoj po vojni je angleški laboristični (socialistični) režim začel uvajati velike socialne reforme v smislu socialističnega nauka: uzakonil je socialno zaščito za vse od zibelke do groba, pri tem pa naletel na poživitev razredne borbe, ker je nujno moral vzeti onim, ki so kaj imeli. Nacionaliziral je eno tretjino industrijske proizvodnje in težko obdavi premožne kroge, ki so lastovali ostalo industrijo. Davki so pogoltnili do 67% dohodkov leta 1974/75 tistih Angležev, ki so presegli \$32.800 letnega dohodka. Taka politika je začela hromiti industrijski razvoj, pospeševati porast cen in ubijati voljo do trdega in uspešnega dela. L. 1976 je angleški delavec — kljub vsej socialni zaščiti — zaslužil povprečno \$104 na teden, kar ga je gnalo v neprestane štrajke in produkcijo še bolj oslabilo, politična moč na je prehajala v roke vsemogočih unijskih voditeljev, ki so jo temeljito zlorabljali. Poraz laboristov pri zadnjih volitvah je logična posledica takega socialnega in gospodarskega razvoja v Angliji po drugi svetovni vojni. Zanj so odgovorni "zmerni" angleški socialistični voditelji v Labour Party in v velikih delavskih unijah, sicer demokratično usmerjeni, a svoje akcije gra-

dijo na ekonomski in socialni nauk svojega učitelja Karla Marxa.

Med tem ko je v Angliji prišla na oblast po vojni socialistična Labour Party, je v (zahodni) Nemčiji leta 1948 trdo preizkušeni narod zaupal svojo usodo krščanskim demokratom, ki so nanovo organizirali svoje sile iz pretežno katoliške plasti nemškega prebivalstva, razširili in pomnožili tudi s protestantskimi kristjani in tako dali gibanju splošno krščansko, na nobeno cerkveno organizacijo vezano politično obliko in vsebino. Gibanje se imenuje Christlich-demokratische Union, na Bavarskem pa Christlich-soziale Union in sloni v javnem delu na načelih krščanskega nauka, apliciranega na dejanski položaj. Krščanski demokrati so z volivnim mandatom vladali Nemčijo celih 20 let, dovolj dolgo dobo, da so mogli zelo na široko uveljaviti evangelijska načela pri urejanju družbe ter reševanju socialnih in gospodarskih vprašanj.

Danes je v Nemčiji vse to izvedeno na tak način, da prof. Willey govori v primeri s prejšnjim stanjem o paradizu, ki se ga veseli danes delavec v zahodni Nemčiji.

(Dalje)

L. P.

Beseda iz naroda...

Baragov dan v Clevelandu 1. in 2. sept. 1979

Baragov spomenik v L'Anse, Mich.

CLEVELAND, O. — Pripravljamo se na Baragove dneve. V Lemontu bo letni Baragov dan v nedeljo, 26. avgusta. V Clevelandu bo Baragov dan, ki ga priraja vsako leto Baragova zveza, 1. in 2. septembra. V Ljubljani bo Baragov dan 23. septembra, kjer bodo obenem obhajali obletnico Baragove nove maše v stolnici.

Baragovi dnevi so imeli sprva namen pospeševanja gibanja za Baragovo beatifikacijo. Ta namen imajo še danes, a lahko je opaziti v tem razveseljav razvoju. Sprva je bil poudarek na zunanjem obhajanju. To mora sicer ostati, a pospeševalci Baragove zadeve bolj in bolj spoznavajo in čutijo potrebo poglobljavanja Baragovega gibanja. Tako prihaja v ospredje študij in spoznavanje Baragove duhovnosti, premišljevanje njegove gorečnosti, njegovih kreposti in dobrih del in sporedno s tem redna molitev za njegovo beatifikacijo in kanonizacijo.

Na ljubljanski Baragov dan bo poudarek na molitvi. Prav tako v Clevelandu, kjer bo predvečer Baragovega dne posvečen skupni molitvi v obliki ljudske pobožnosti. Pod vplivom sedanjega papeža Janeza Pavla II. bodo ljudske pobožnosti bolj in bolj upoštevane, zakaj Cerkev mora v sedanjih razmerah poudarjati, da nihče nima pravice uničevati, kar je izšlo zdravega iz ljudstva. Med svojim romanjem po rodni domovini Poljski je papež dal močno spodbudo za ljudske pobožnosti, ker je praktično pokazal in pojasnjeval, kako so pobožnosti vernega ljudstva tesno povezane s celotnim življenjem naroda in vplivajo na zgodovino ali pa so odgovor

nočnem ognju, ki ga je grel v mrzlih nočeh, dobil tudi svetlobo za opravljanje brevirja ali duhovnih dnevnic.

Tako premišljevanje nujno priganja k razmišljanju našega dela za božje kraljestvo in naše zveličanje. Doživimo razliko med Baragom in seboj, da ni možna primerjava. In iz srca se dviga prošnja k velikemu vzorniku, naj za nas moli in posreduje pred božjim prestolom, da bomo lahko hodili po njegovih stopinjah primerno našim razmeram in sedanjim potrebam božjega kraljestva na zemlji. V nas bo vedno večja nujnost poglobljenega obračanja k božjemu služabniku za posredovanje v našo duhovno korist. Kadar bo Baragovo gibanje imelo dovolj podpornikov, ki bodo doživljali Baragov vzgled v svojo spodbudo, bo delo za Baragovo beatifikacijo uspešno napredovalo.

(Ave Maria)

Štipendijski piknik Fed. slov. narodnih domov 2. sept. 1979

CLEVELAND, O. — Federacija slov. narodnih domov priredi v nedeljo, 2. septembra, drugi letni štipendijski piknik na SNPJ farmi na Heath Rd. v Kirtlandu.

Kosilo bo od 1-3. ure popoldne, ples od 4-8. zvečer. Igrali bodo Vadnjali.

Vstopnice so po \$6.50 in so naprodaj pri vseh slovenskih narodnih domovih.

Prebitek piknika bo služil kot dodatek štipendijskemu fondu Johna Drenika. Ta štipendija je v spomin ustanovitelja Drenik Beverage Distributors Co.

Štipendija znaša \$500 in jo je lani prejela gđ. Joyce Ravnikar in l. 1977 pa gđ. Lisa Oblak.

Lansko leto je FSND ustanovila lastno štipendijo za \$500 in jo je prejela gđ. Kathy Melko.

Odbor FSND odloča o obeh štipendijah.

Na podlagi letošnjega piknika bo FSND zopet podelila štipendijo zaslužnemu učencu ali učenki. Štipendija fonda Johna Drenika bo tudi podeljena.

Vsi vabljeni na piknik! Pripravljalni odbor

Prodaja peciva

CLEVELAND, O. — Trgovci v okolici E. 185 St. bodo imeli svojo vsakoletno proslavo od 1. do 5. avgusta. V proslavi sodelujejo razne skupine poleg trgovcev in splošnih podjetij v naselbini. V zvezi s tem bodo tudi Slovenci imeli svoj delež.

V prid Slovenskega doma za ostarele bodo članice Zenskega odseka v petek, 3. avgusta, prodajale domače pecivo pred pospoljem Kovac Realty na 956 E. 185 St.

Odsek bo s hvalečnostjo sprejemal darovano pecivo ves dan pri Kovac Realty.

V soboto, 4. avgusta, pa bodo članice odseka udeležene pri "Swap & Shop" v šolskih prostorih sv. Jožefa, kjer bodo imele svojo stojnico za prodajo domačega kruha, peciva, rezancev in drugih finih dobrot.

Vabljenе so vse članice odseka, kakor tudi prijatelji Slovenskega doma za ostarele, da pridejo na prodajo domačega peciva.

Eno desetino za obleko

WASHINGTON, D.C. — Okoli eno desetino dohodka povprečne družine v ZDA gre za obleko in obutev družinskih članov.

Prvič v Clevelandu

... slovenski celovečerni film posnet v Sloveniji na področju Gorenjske.

Glavno vlogo igra ameriški filmski igralec John Kitzmiller in dva slovenska otroka.

Film je posnet v slovenščini z angleškimi podnaslovi. Sam film je bil nagrajen na Cannes filmskem festivalu v Nici, v Franciji.

Film "Dolina miru" bo predvajan v soboto popoldne, 11. avgusta. Prvo predvajanje bo ob 1. uri, drugo pa ob 3. uri popoldne v Lake Movie Theatre, 22624 Lake Shore Blvd.

Vstopnina za odrasle \$3, za mladino \$2, otroci do 12. leta starosti vstop prost.

Vstopnice lahko dobite v predprodaji v Tivoli Imports na St. Clair Ave., pri Olga's, Slovenian Restaurant na E. 185. cesti, Tony's Polka Village na E. 185 St., Josef's Hair Design in The Sociable Sport na Wilson Mills Blvd.

Marjan Kavčič

(Op. ured.: G. Kavčič trdi, da je film brez politične vsebine. Glavni igralec igra vlogo ameriškega pilota, ki ga Nemci sestrelijo nad Gorenjsko l. 1944. Pilot se spusti s padalom in naleti na dva slovenska otroka. Američan ne ve, kje je, in njegova želja je, da bi se vrnil domov. Otroka mu skušata pomagati. Pilot ne govori slovensko — otroka pa ne angleško.)

Rojakom v Chicagu!

CHICAGO, Ill. — Člani chiška odseka Baragove zveze vabijo vse rojake v tej okolici, da se jim pridružijo, ko bodo romali v Cleveland za letošnji Baragov dan, 1. in 2. septembra.

Stroški za avtobus, prenočišče (dve noči) in kosilo bodo samo \$75. Odhod skupine bo izpred cerkve sv. Stefana 1. septembra zjutraj, odhod iz Clevelanda pa 3. septembra zjutraj.

Zainteresirani naj se oglašijo pri g. Josephu Gregorich, 2041 W. 23 St., Chicago, Ill. 60408, tel. št. 378-5293 in pri g. Victorju L. Mladic, 1947 W. 22 Place, Chicago, Ill. 60408, tel. 847-6732.

Vabilo na piknik

CHICAGO, Ill. — Društvo Slovenija iz Cikaga vabi vse člane in prijatelje na svoj redni letni PIKNIK, ki bo v nedeljo, 26. avgusta 1979, v Jugoslav Hall na 5540 So. Naragansett Avenue v Cikagu.

Odbor pripravlja pečenko - jančke in prašičke, in tudi za pijačo bo preskrbljeno, kakor tudi za razna presenečenja. Za ples in razvedrilo bo igral orkester Janeza Amona. Piknik bo ob vsakem vremenu, ker je dvorana na razpolago v slučaju dežja.

Pridite sigurno in pripeljite tudi svoje prijatelje.

Odbor društva Slovenija

Izhlapovanje Velikih jezer

MILWAUKEE, Wis. — Velika jezera izhlapevajo v zimskih in jesenskih mesecih bolj kot v drugih letnih dobah. Voda hlapi v ozračje, kadar to ni nasičeno z njimi, kadar je to suho. Ozračje nad Velikimi jezeri je povprečno bolj suho jeseni in pozimi, ko prihaja tja zrak s severa, kot poleti, ko prinašajo južni vetrovi vlažen zrak.

Koliko zvezd vidimo?

Človek s povprečno dobrimi očmi more v jasni noči videti do 7,000 zvezd.

Matjaz

Oh dolgo, predolgo ti snivaš tam daleč v tajno zaprt, in slavni tvoj meč kar počiva ko v sužnost naš narod je zatrt.

Prebudiš ni te ne narod trpeči, ki izžareva rdeči ga soj, vstani za narod trpeči — izderi svoj meč, ker osnovne osebne svobode tamkaj ni več.

Naj ruši se gora in skale, naj gine ta kruti sovrag, Matjaz, tvoja vojska naj vstane, da v svobodo prestopamo prag.

V. Potočnik

Nova knjiga "The Orchard"

V zbirki zgodovinskega odseka Tabor ZDPSB je izšla v angleščini pisana knjiga z naslovom THE ORCHARD.

Avtor, Dore Sluga, opisuje v knjigi zgodbo treh ljudi, v okviru vojne in komunistične revolucije v Sloveniji. Casovno obsega zgodba obdobje od marca 1941 do prvih povojnih let ter se razplete v Ameriki.

Vključeni so vsi najusodnejši dogodki tistega časa, predvsem pa 8. septembra 1943, po italijanski kapitulaciji, konec vojne 1945, Vetrini in vrtnenje slovenskih domobrancev s Koroške, Kočevski Rog, kraj mučeniške smrti domobrancev, pomorjenih po krivolokih Titovih partizanov.

Knjiga predstavlja prvi poskus zamašiti občutno vrzel, ki je doslej zijala v naši zdovski literaturi. Namenjena je predvsem ljudem, ki slovenščine ne obvladajo več, zlasti tukaj dorastajoči slovenski ameriški mladini in pa seveda vsem ne-Slovincem.

Naročila sprejemajo člani Tabora, ali pa pišite na naslov:

"TABOR",
15613 Holmes Ave.
Cleveland, Ohio 44110
U.S.A.

Cena knjige je \$6 in \$1 za poštino.

TABOR ZDPSB.

Prenočišča za Baragov dan v Clevelandu

Howard Johnson Lakefront Motor Lodge, 5700 So. Marginal Rd., Cleveland, O., 44103, tel. (216) 432-2220, sporoča posebne cene za obiskovalce Baragovega dne v Clevelandu:

Za 1 osebo — \$25 in krajevna taksa;
za 2 osebi — (dvojna postelja) \$27.88 in taksa;
prosto za otroke izpod 13 let starosti v spremstvu staršev.

Hotel je na novo preurejen in udoben. Je zelo blizu slovenskega središča ob St. Clairju in cerkve sv. Vida. Avtobusna zveza do katedrale je zelo dobra. Za rezervacije pišite ali kličite čimprej po telefonu direktno na Howard Johnson.

Posebna izdaja Ameriške Domovine (Skof Baraga)

Iščemo prostovoljce za zbiranje oglasov za posebno izdajo Ameriške Domovine dne 30. avgusta. Čisti prebitek je namenjen Baragovi zvezi in Ameriški Domovini.

Ako ste voljni pomagati tema dvema dobrima namenoma, pokličite MADELINE na 431-0628.

ALOJZIJ BREZNIK:

Študiral sem v mariborskem bogoslovju

XVI.

Druga zgodba se je dogodila v tistih letih, ko so se nekateri Slovenci radi postavljali s svojo nemščino. Ko je Štefan videl na jedilnem listu, da so tisti dan postregli tudi s svinjskim jezikom, je naročil natakarici, seveda v nemščini, svoji nemščini, da želi naročiti "eine Porzino Schweinsprache". Natakarica ga je začudeno pogledala. Štefan je namreč pozabil, da ima nemščina dve besedi za slovensko besedo jezik. "Sprache" za jezik, govornico (Deutsche Sprache), in "Zunge" za jezik v ustih (Schweinezunge). Kmalu se je natakarica vrnila iz kuhinje in je povedala Štefanu: "Gospod, lahko Vam postrežemo s svinjskim jezikom (Zunge), ne moremo pa Vam postreči s svinjskim govornico (Sprache)." Pridružil se je še kuhar in je svetoval: "Gospod, tukaj blizu je trgovina z gramofonskimi ploščami; mogoče imajo plošče s svinjskimi glasovi; pa pazite, da boste vprašali za ploščo s Schweinsprache in ne za ploščo s Schweinezunge." In smo zopet ugibali, kakšen nasvet bi mi dali Štefanu. Ako je ravnatelj ugotovil, da je kdo odredbo, ne zahajati v gostilne med sprehodi, ponovno in pogosto prelamljal, je "grešnik" bil izključen; sicer redko, a se je zgodilo. Ko omenjam, da smo včasih med sprehodom zavili v gostilno, naj tudi omenim, da ni cela skupina zavila v gostilno; samo nekateri; drugi so nadaljevali svojo pot, pa tako, da so se pozneje vračali mimo gostilne, in tisti, ki so šli v gostilno, so se zopet pridružili skupini.

Kmalu po povratku s sprehoda so se začela popoldanska predavanja; od dveh do štirih.

Po zadnjem popoldanskem predavanju nam je bil na razpolago kos kruha. Od strežnika, ki je stal z jersbasom na hodniku blizu obednice.

Začel se je prosti čas, ki je trajal do petih. Prebili smo ga ali na dvorišču, ali pa v učilnicah. Ne pa v spalnicah, ker to ni bilo dovoljeno. Včasih je ta čas bil porabljen za pevске vaje v avli.

Od petih do sedmih je bila učna ura. Morali smo biti v svojih učilnicah; molk je bil obvezen; to pravilo je zopet bilo eno izmed tistih, ki jih nisimo preveč točno izpolnjevali. Sobni prefekt je bil odgovoren za red, ki se pa ni zanimal, kaj je kdo delal pri svojem pultu. Pregled snovi predmetov, ki smo jih imeli čez dan, ali pa priprava za predmete za prihodnji dan. Res temeljito branje iz učnih knjig ali skript, da smo vsebino točno razumeli; podčrtavali smo glavne točke v tekstu, si delali izvlečke za poznejše memoriranje pred izpiti. Od časa do časa je prišel naokrog študijski prefekt in je včasih pogledal, kaj je vsak imel pred seboj na pultu. Zato je vsak imel pri roki ali učno knjigo ali skripto, da jih je položil pred sebe v slučaju, da je bil kako drugače zaposlen (pisanje pisma, branje revije, romana). Sicer pa, kdor je hotel sprosti študirati in ne čakati na izpiti, ni imel veliko časa za druge zaposlitve med učnimi urami. Skušnjaja za ne sprosti študirati je bilo dejstvo, da profesorji med letom navadno niso spraševali. In ta skušnjaja je lahko bila nevarna v prvem letniku, ko smo se šele privajali

takozvanemu a k a demskemu načinu študiranja.

Ob sedmih smo se podali v obednico za večerjo. Ako se ne motim, med večerjo ni bilo branja in smo lahko govorili. Seveda se je tudi večerja začela in končala z molitvijo v latinščini.

Po večerji prosti čas. Zopet ali na dvorišču v slučaju lepega vremena, ali pa v učilnicah. Ne pa v spalnicah — prepovedano. V prostem času so obiski v drugih učilnicah bili dovoljeni. V prostem času seveda nismo popolnoma zanemarjali taroka. Ako smo tarokirali, nismo nikoli igrali za denar.

Ob poldevetih smo se podali v cerkev, vsak v svojo klop. Najprej nam je špiritual dal točke za premišljevanje prihodnje jutro. Po teh točkah je bila večerna molitev s spraševanjem vesti. Namesto ne predolge večerne molitve smo enkrat na teden recitali iz brevija kompletarij, ki je imel svoje mesto za spraševanje vesti. Kdo je vodil večerno molitev in tudi jutranjo molitev, se ne spominjam.

Po večerni molitvi še mogoče za nekaj minut v učilnico. Potem pa v spalnico in od devetih naprej je moral vladati popoln molk. Obiskovanje v spalnicah ni bilo dovoljeno. Bogoslovec je slekel talar in drugo vrhno obleko ter zlezal v posteljo, ki je pozimi bila skoraj ledeno mrzla. Pa se je skoraj redno dogajalo, da je kdo ravno ob tej uri postal zgovoren in imel kaj važnega povedati svoje-mu "sosedu" s skoraj šepetajočim glasom. V ne vem katerem letniku sem izdajal netiskani časopis: ko smo v spalnici bili vsi v svojih posteljah in je luč bila ugasnjena, sem začel brati svoj namišljeni časopis: dnevne novice v šaljivi obliki, domislice, poročila ostalih v spalnici. Ker sem jezik precej dobro obvladal, mi ni bilo pretežno ustvariti vtis, da sem res bral. Pa po kakšnih 10 ali 15 minutah nas je spanec premagal in začela se je prava nočna tišina, prekinjena samo od manj ali bolj močne glasbe smrčavcev.

Seveda so bili dnevi, ko je dnevni red bil malo drugačen. Ob četrtkih ni bilo predavanja. Čas od desetih do pol dne je bil določen za opravke v mestu; seveda z dovoljenjem ravnatelja ali študijskega prefekta. Npr. iti se kopat v mestno kopalnico, opraviti spoved pri "neuradnem" spovedniku, kaj kupiti, obiskati sorodnike ali znance v mestu, iti k zobozdravniku, iti k zdravniku. Tri ure popoldne, kmalu po obedu, so bile določene za dolgi sprehod. Sli smo ali na Kalvarijo, ali okoli Piramide, ali okoli Treh ribnikov, ali proti Kamnici, ali proti Limbušu, ali proti Radvanju. Radi smo imeli te sprehode, ker smo se utrudili in res razgibali. Po vrnitvi s tega dolgega sprehoda je bila prilika za spoved, kakor sem že omenil. Predavanje tudi ni bilo ob sobotah popoldne. Šli smo v stolnico, da smo s kanoniki recitali vespere.

Ob nedeljah dopoldne zopet v stolnico, da smo bili pri asistiranju korni maši ali pri škofovi pontifikalni maši ob velikih praznikih.

Ob nedeljah po obedu smo lahko sprejemali obiskovalce. Ženske samo v sprejemnici. Ženskam, tudi sorodnicam, je bil dostop na dvorišče ali v nadstropja v obeh krilih prepovedan. Tudi se je odsveto-

KOLENDAR društvenih prireditev

AVGUST

- 5. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.
- 18. — Balincarski krožek Slovenske pristave priredi večerjo s plesom na Slovenski pristavi.
- 19. — SPORTNI DAN SKD Triglav v Milwaukeeju, Wis., v parku Triglav. Ob 11. sv. maša, nato kosilo in športne igre.
- 19. — Žegnanje pri fari Marije Vnebovzete v Collinwoodu Od 2. popoldne do 9. zvečer.

AVGUST

- 5. — OHIO K.S.K.J. DAN, na farmi Sv. Jožefa, Willoughby Hills.
- 18., 19., 25. in 26. — Teniški turnir Slov. športne kluba na Slovenski pristavi.
- 25. — Slov. športni klub priredi večerjo s plesom na Slovenski pristavi.
- 26. — Slovenski dom na Holmes Avenue proslavi 60-letnico obstoja z zahvalno mašo, paradno in večerjo.

SEPTEMBER

- 1. in 2. — Baragova dneva v Clevelandu, Ohio.
- 16. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu bo postreglo z obedom v farni dvorani od 11. dopoldne do 2. popoldne.
- 16. — Velik bazar priredijo clevelandska društva Slov. ženske zveze v Slov. domu na Holmes Ave., ob 1.-8. zvečer.
- 16. — Vinska trgatava na Slovenski pristavi.
- 22. — KRES nastopi v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue za 25-letnico svoje ustanovitve.
- 23. — Društvo SPB, Cleveland, priredi vsakoletno romanje k Materi božji v Frank, Ohio.
- 29. — Slovenian-American Heritage pripravi Slovenski večer na CSU.

SEPTEMBER

- 1. in 2. — Baragova dneva v Clevelandu, Ohio.
- 16. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu bo postreglo z obedom v farni dvorani od 11. dopoldne do 2. popoldne.
- 16. — Velik bazar priredijo clevelandska društva Slov. ženske zveze v Slov. domu na Holmes Ave., ob 1.-8. zvečer.
- 16. — Vinska trgatava na Slovenski pristavi.
- 22. — KRES nastopi v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue za 25-letnico svoje ustanovitve.
- 23. — Društvo SPB, Cleveland, priredi vsakoletno romanje k Materi božji v Frank, Ohio.
- 29. — Slovenian-American Heritage pripravi Slovenski večer na CSU.

OKTOBER

- 6. — Fantje na vasi priredijo koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.
- 7. — SKD Triglav v Milwaukeeju, Wis., priredi TRGATEV. Po kosilu zabava in ples.
- 13. — Društvo SPB Cleveland priredi družabni večer v avditoriju Sv. Vida.

V nedeljo popoldne smo se udeleževali večernic v cerkvi. So pa še bile spremembe ob kakih izrednih prilikah, npr. Veliki teden, mesečna kolekcija, priprava za izpite in dnevi izpitov, kakšne akademije, državni prazniki, prazniki med tednom.

Prve dni v prvem letniku se mi je dnevni red zdel silno zamotan. A so nam novincem starejši tovariši radi pomagali in so bili z nami potrepeljivi in so se dobrohotno smejali, ako smo ga polomili. Pa smo se reda in pravil kmalu privadili. Sprejeli smo ta red in se v njega vživeli. Niti kritizirali ga nismo preveč, ker smo vedeli, da je bil potreben za medsebojno življenje večje skupine ljudi, posebno mladih ljudi. Nekateri so se tega reda strogo držali, nekateri so ga držali bolj površno, nekateri so si ga včasih malo po svoje razlagali. Nihče pa ga ni mogel popolnoma prezirati, ker je veljalo pravilo: ali se podredi dnevnemu redu, ali pa zapusti bogoslovje!

(Dalje)

MOLITEV SV. OČETA ZA SVOJE DOBROTNIKE

Dne 8. julija se je na Trgu sv. Petra v Rimu zbralo toliko ljudi, da se je papež Janez Pavel II. kar začudil, rekoč: "Nikoli nisem mislil, da je sredi poletja v Rimu toliko ljudi!" Nato se je pred molitvijo Angelovega češčenja zahvalil vsem, ki zanj molijo. Pri tem se je spomnil tistega odlomka iz Apostolskih del, ki govori, kako je Cerkev molila za apostola Petra, ko mu je grozila v Herodovih ječah smrt. Kakor takrat tako tudi danes Cerkev moli za Petrovega naslednika, in sicer tako v kanonu sv. maše kakor tudi ob vrsti drugih priložnosti ter na različne načine. Molitev za Petrovo rešitev iz ječe je prvi vzorec molitve Cerkev za njegove naslednike. Hkrati pa je ta molitev tudi znamenje odgovornosti, katero Cerkev čuti za oznanjevanje evangelija pod vodstvom Petrovega naslednika. — V naslednjem se besede zahvale sv. očeta: "Letos že ves čas prejemam

"BRATSTVO UTRUJE DRUŽINO" DRUŽINA NAJ JE "ŠOLA LJUBEZNI"

V Milanu, Italija, se je pred kratkim zbralo 320 strokovnjakov, ki posvečajo svoje študije pomembnosti družinske skupnosti. Zastopanih je bilo 44 držav z namenom, da skupno delujejo za obnovo družine, ki jo sedanja moderna doba močno razkraja. Kongres je potekal po gestu "Družina je naravno okolje otroka", zato naj je vsaka družina "šola ljubezni".

Glavni govornik na tem 4. mednarodnem ekumenskem kongresu za študije družinskega življenja, kardinal Joseph Cordeiro iz Karachi, Pakistan, je med drugim v pozdravnem govoru poudarjal: "Ni večje odgovornosti v družini kot je učiti otroke, da bodo razumeli, kako postati del kraljevstva božjega, kajti družina je ustvaril Bog in, tako je družina glavno okolje otroka, idealna skrb v družini je otrokova rast in oblikovanje njegove osebnosti."

Glavne točke razprav so obsegale psihološki razvoj otroka in državne politike glede vzgoje otroka.

Ameriški zastopnik, msgr. James T. McHugh, prejšnji direktor ameriškega škofov-

veliko izrazov pozornosti in naklonjenosti v molitvah od ljudi iz vsega sveta. Zadržne tedne, zlasti ob prazniku apostolov Petra in Pavla, so bile te molitve še številnejše. Molitvi so moji veliki dobrotniki. Vsem, tako tistim, ki so mi znani vsaj po pismih, kakor tudi neznanim, izrekam globoko hvaležnost. Povrnili bom s svojo molitvijo vsem, ki molijo zame in darujejo velike duhovne žrtve, da bi mogel dobro opravljati svojo službo in izpolniti naloge, ki mi jih je kot Petrovemu nasledniku zaupal Kristus Gospod.

Molitev je nevidna vez, ki družijo vernike, močna in globoka vez. V molitvi se očituje duhovna edinstvo božjega ljudstva. Dar molitve je poseben, obvezujoč dar. Dar molitve, katerega prejemam od toliko bratov in sester, je most in nenahno potrjevanje. Preden je Kristus rekel Petru: Potrdi svoje brate, je zanj molil. Tako tudi vi molite zame, da vas bom mogel v veri potrjevati."

Veliko izrazov pozornosti in naklonjenosti v molitvah od ljudi iz vsega sveta. Zadržne tedne, zlasti ob prazniku apostolov Petra in Pavla, so bile te molitve še številnejše. Molitvi so moji veliki dobrotniki. Vsem, tako tistim, ki so mi znani vsaj po pismih, kakor tudi neznanim, izrekam globoko hvaležnost. Povrnili bom s svojo molitvijo vsem, ki molijo zame in darujejo velike duhovne žrtve, da bi mogel dobro opravljati svojo službo in izpolniti naloge, ki mi jih je kot Petrovemu nasledniku zaupal Kristus Gospod.

Molitev je nevidna vez, ki družijo vernike, močna in globoka vez. V molitvi se očituje duhovna edinstvo božjega ljudstva. Dar molitve je poseben, obvezujoč dar. Dar molitve, katerega prejemam od toliko bratov in sester, je most in nenahno potrjevanje. Preden je Kristus rekel Petru: Potrdi svoje brate, je zanj molil. Tako tudi vi molite zame, da vas bom mogel v veri potrjevati."

Vsak tretji človek občutljiv na vreme

Zdravstvenim strokovnjakom je na osnovi poskusov s prostovoljci in s povpraševanjem velikoga števila ljudi uspelo ugotoviti, da je danes za vremenske spremembe občutljiv povprečno vsak tretji človek. Nekateri bolj, drugi manj.

Pri tem je zanimivo, da moški bolj trpijo zaradi sprememb vremena kot ženske in da se ljudje z nižjim krvnim pritiskom bolj občutljivi kot tisti z normalnim ali visokim.

Nepovoljen vpliv vremenskih sprememb je danes že prav dobro dokazan pri glavobolu, revmatičnih bolečinah v sklepih, pri malodušju, pri srčnih in astmatičnih napadih.

Moderni vremenoslovci so skupaj z zdravniki skušali dokazati, kje je vzrok za neugodje, ki ga občuti človek ob vremenskih spremembah. Menijo, da je tega krivo pomehuženje človeštva, saj je bil človek v kamni dobi velik bolj izpostavljen vremenskim neprikladnim in je imel zaradi tega v telesu tudi bolj izostrene obrambne mehanizme.

MALI OGLASI

House for Sale
Single bungalow, 3 Bedrooms, full basement, double garage on E. 62 St. Call 361-4632 after 10 a.m.
(81-85)

Odda se 3 neopremljene sobe s kopalnico. Zada, spodaj. Eni starejši oseb. Nič živali. Garaža po želji. Kličite 361-0989 po 4. uri.
(81-86)

Sobe oddajo
5 sob 1070 E. 61 St.
(82-83)

TELLER
Full time position available for individual who has light typing and math ability and enjoys working with the public. We offer a 3 week training program at our main office located at 4221 Pearl Rd. Work week is Mon. thru Fri. Position is available at our St. Clair & E. 63 St. office. Excellent benefit package. For an appointment call Karen in the personnel dept.
BROADVIEW SAVINGS & LOAN CO.
351-2200
Equal Opportunity Employer
M-F-H
(X)

PLAČAM \$10.00
za sleherni dobro ohranjen srebrni eno-dolarski kovanec z leta 1935 ali starejšega. Kupim tudi srebrne kovanice in stare ure. Pokličite med 8:30 in 5. popoldne od ponedeljka do petka.
289-0903
(81-85)

Factory Help
Have openings in following departments.

TOOL GRINDING MACHINE REPAIR
Experienced only. — Apply at:
Hillwood Manufacturing
21700 St. Clair Ave.
Euclid, Ohio
(82-84)

HIŠA NAPRODAJ - Euclid
6-let stari Duplex. 3 spalnice na vsaki strani, kot tudi jedilnica, dnevna soba, velika kuhinja, 1½ kopalnice, klet, osrednja klimatska naprava. Razvedrilnica na eni strani. Pokličite 732-7315 ali 289-7710
(79-83)

Wanted
Bar manager or a couple to manage bar. Good opportunity Call 481-0047 or from 7-9 p.m. call 481-5378.
(X)

Popravilo hiš
Za vsa popravila na hiši, zunanaj in znotraj, kličite 881-0683 po 5:30 zvečer.
(X)

FACTORY HELP — FEMALE
Light assembly and furnace brazing operators. Apply in person 9 a.m. to 4 p.m.

TECHNICAL METAL PROCESSING
5476 Lake Court
off Shoreway at E. 55 St.
(X)

House for Sale
Brick Double \$29,900
4 & 4 in each suite. Excellent condition inside and out. Near St. Mary's on Holmes Ave.
George Knaut Real Estate
819 E. 185 St.
481-9300
(81-83)

Prijatelj's Pharmacy

St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
RACUN POMOČI DRŽAVE OHIO.

MALI OGLASI

HIŠA NAPRODAJ
Lepa zidana dvostanovnjaska hiša s 6 sobami spodaj in zgoraj, tremi vhodi, tremi zidanimi garažami na mirni ulici v bližini sv. Vida, v odličnem stanju, na novo pobarvana. Zelo dober kup. Resni kupci naj kličijo 731-5021.
(82-85, 88)

HIŠA NAPRODAJ
Lastnik prodaja hišo v okolici Marije Vnebovzete. 2 spalnici, dnevna soba, jedilnica, kuhinja, veranda, prizidani dek na dvorišču, kot tudi dimnica za sušenje mesa. Nizkih 30-in. Pokličite 531-3911 po 6:30 zvečer.
(83,84)

Soba ali opremljeno stanovanje išče
Moški srednjih let išče opremljeno sobo ali manjše opremljeno stanovanje. Ponudba na tel. 481-0628.
(83-85)

ODDA SE
3 sobe na 1188 E. 61st., Apt. #5. Oglasite se v Apt. 8 zadaj. Sobe na novo pobarvane. Vse čisto. Dobro za priletnega, urejenega moškega ali ženske.
(83-85)

Apt. for Rent
6 rooms, 1033 E. 71 St., south of St. Clair. Call 241-2044 days, 9 to 5 and 843-8033 evenings.
(79-84)

Help Wanted

Female Cook needed for full or part time.

SIMCIC'S TAVERN

1080 East 260 St.
EUCLID, OHIO
Call: John Simcic
732-9242
(81-85)

Vaclav Beneš-Trebizsky:

KRALJICA DAGMAR

ZGODOVINSKI ROMAN

"Naj pridem kamorkoli, povsod slišim isto. Potoval sem že to deželo vse križem, domorodci se me niso nikjer niti dotaknili; samo ti ničvredneži, katerim bi morale ohrometi roke in noge, odreveneti jeziki, izpasti oči..."

Oče Dobrogost se razljuti v pravični jezi in nehote tudi stisne pesti.

Niti Draguška niti gospa Adleta ga še nista videli takega.

"Naj mi potem kdo reče, zakaj se gre tem Barabašem v tukajšnjih deželah. Vsi so enaki, oni, ki vladajo z mečem, in ti, ki imajo duhovniški blagoslov!"

Oče Dobrogost se zdaj natančneje ozre po sobi.

Poznalo se je še, kje je prej visel križ.

"In ti so odpadli od tebe, ti največja ljubezen... Odpusti jim, ne prištevaj jim tega, razsvetli jih, vdahni v njihova srca svojo milost... In zasramovalce svojega imena, kateri niso vredni tvojega kiža in bodo vsemu krščanstvu v večno sramoto — kaznuj — grozno kaznuj, da to dozna dobro tukajšnje ljudstvo in se ti, spoznavši te, poveri..."

Oče Dobrogost je klečal na tleh s sklenjenimi rokami in z najiskrenejšo molitvijo na ustnicah.

Tudi gospa Adleta in Draguška poklekmeta in ponavljata za duhovnom besedo za besedo.

Tako v teh krajih od časov Gotškalkovih ni molil še noben

kristjan in na tak način morebiti izza onega mučenika ni med polabskimi Slovani nihče pripravljal tal za Kristusov križ.

In ko čez nekaj časa vstanejo in pogledajo skozi okno proti vzhodu, vidijo, kako se vije po pobočju, s katerega gledajo stare, velikanske bukve daleč in široko naokrog po bodrskem kraju skupina deklic, oblečenih v snežnobela oblačila; senca vseh so bile ovenčane z lipovim listjem, njihove glave so bile sklonjene na prsi, in iz njihovih ust se je razlegala pesem, kakršne Dobrogost ni slišal še nikdar v svojem življenju.

Te device ob večerni zarji, v snežnobelih, do pete segajočih oblačilih, s svežim zelenjem v lasih in z veličastno pesmijo na ustnicah, so bile očarujoča slika, kakor zračne prikazni — čuvajke in ohraniteljice rodne svoje zemlje, katero so bogovi rešitve poslali z Lado, Vesno in Živo, da bi osrečili ves kraj.

XII.

Ptiči, ki so leteli od morskih bregov proti poldnevu, so naenkrat spremenili svojo smer, zakrožili nekolikokrat v zraku, dvignili se v višino in se obrnili nazaj... In kakor pušice izginili očem.

Vrišč bitke, ki se je vnela na meji bodrske dežele z najbesnejšo silnostjo, jih je vstavil, prestrašil in pregnal v polnočne pokrajine.

Zopet se je enkrat merila slovanska moč z Nemci; toda to pot ostane zmaga na strani

dosedanjih premagancev.

Svantinov prapor poletava nad slovanskimi četami vsak hip zmagoslavneje in zmagoslavneje. Kamorkoli se obrne po vetru, povsod se takoj umaknejo nemške vrste.

Stari Niklot je povsod prvi, njegov meč seka silne rane in na njegovem vratu je popolnoma vidljiv železni obroč, toda na njem se že rdi kri in starčev meč je že ves rdeč. Niti toliko časa nima, da bi ga obrisal ob travo. In kakor da se množice umikajo temu stracu. Niti eden ga še ni dosegel in okoli njega padajo kakor žito pred srpom.

Poleg Niklota sedi na vranecu vitez, pod katerega slehernim mahljajem pada jezdec s konja. Vitezov meč prodira tudi težke oklepe in če zadene ob sovražnikovo orožje, se to razleti v množične kose. In videti je samo, kako vedno zamahuje z roko, kako se meč vselej zalesketa v sončnem svitu in se nato zarije v protivnikovo telo... Vitez je, kakor da je onemel; niti za svojega konja nima besede, le vselej ga trše pritise z ostrogami.

To je češki knez Otokar. Na vrančevi odeji že skoraj ni spoznati belega leva od rdečega polja...

Slovanske čete stopajo naprej korak za korakom, a Nemci se branijo le slabo. Takega odpora se niso nadejali in doslej v teh pokrajinah podobnega tudi še niso našli.

Danska vrsta se polagoma tudi rine bolj in bolj naprej. In z oklepov teh vitezov švigajo iskre, kakor izpod kovaškega kladiva.

Modro-bela perjanica na Estrichsonovi čeladi je tudi še vedno nepoškodovana. Nalčnik tega viteza je vendar spušččen... Nemci v to stran tudi pritiskajo najbolj.

Premisl se obrne z vranecm Dancem na pomoč. Zelezna četa nemških jezdecov jih preti obkoliti.

(Dalje prihodnjič)

Od kod glavobol?

Trije odstotki vsega človeštva redno trpijo zaradi glavobola. Statistični podatki kažejo, da njihovo število narašča z napredkom civilizacije. Najpogostejša oblika glavobola je tista, ki je posledica vremenskih sprememb, najbolj boleča pa tista, ki jo povzroča vnetje obnosnih votlin. Poznamo pa še več drugih vrst glavobola.

Biometeorologija je veda, ki proučuje vplive vremenskih razmer na človeka. Zato je področje njenih raziskav zelo široko: človeški organizem namreč nenehno registrira vplive okolja, v katerem živi, posebno še meteorološke vplive.

Znano je, da statistiki ob padcu zračnega pritiska zabeležijo večje število cestnih in letalskih nesreč, nesreč pri delu, srčnih infarktov, agresij in celo prestopkov proti zakonu. Padec barometra prav tako vpliva na padec storilnosti na delovnem mestu ali v šoli. Najbolj pogost odziv človeka na spremembe v krvnem pritisku pa je glavobol.

Ljudje, ki z glavobolom reagirajo na spremembo vremena

— kar je še posebno pogosto ob neobičajnem vremenu v določnem letnem času — občutijo lahko hkrati tudi nedoločno slabost, dvig telesne temperature, slabosti, vrtoglavice, bolečine v očeh, občutek težkega dihanja, nepravilno bitje srca. Bolečina v glavi je lokalizirana v sencah, z njo pa pridejo tudi utrujenost, potrtost in znižan krvni pritisk.

Druga, tudi precej pogosta oblika glavobola je nevralgijska trigemina, živca, ki se — kot že ime pove — razveja na obrazu v tri krake. Bolečina, ki jo najpogosteje povzroči prehlad (prepihl), je ostra, vendar zajame vedno le polovico obraza (polovico čela, predel okrog očesa, polovico nosu in brade). Pri zdravljenju te vrste bolečin so zdravniki dosegli dobre uspehe z vitamini iz skupine B (B-1, B-6, B-12), z antirevmatiki in v posebnih primerih s kortizonom.

Najbolj bolečemu glavobolu je krivo vnetje obnosnih votlin. Bolečine občutimo okrog oči, predvsem nad obrvmi, ter ob obeh straneh nosu. Ne dosti manj boleče glavobole povzročajo slaba prebava, nezadostno delovanje jeter, hitre spremembe krvnega pritiska, pa tudi preveliko uživanje alkohola in nikotina.

Posebna oblika glavobola, ki mu pravijo "ponedeljkov glavobol", se je močno razpasla na Zahodu. Gre za krajše odsotnosti z dela, ki jim botrujejo hudi glavoboli, ponavadi res prav ob ponedeljkih, ko je treba ponovno v službo. Tako so statistiki v Združenih državah zabeležili, da ob ponedeljkih zaradi tega ne pride na delo dva in pol milijona ljudi, prav tako je ponedeljek kritičen dan tudi v Za-

hodni Nemčiji, Veliki Britaniji, Švici in skandinavskih deželah, torej povsod tam, kjer gre za visoko industrijsko razvite dežele. Vendar pri "ponedeljkovem glavobolu" ne gre za umišljeno bolezen, pač pa za zbrane posledice preveč naporno ali preveč pasivno preživetega konca tedna.

Glavobole delimo tudi po tem, ali jih spremlja dvig telesne temperature ali ne. V prvem primeru glavobol vedno spremlja dvig temperature, hitrejši dihanje, predvsem pa hitrejši utrip srca. V drugem primeru pa delimo glavobole na občasne, izzvane in stalne.

Občasne glavobole povzročijo nenadna duševna napetost, vročina, prebavne motnje ali intenzivni intelektualni napor. Iz zvanji glavoboli so posledica prekomernega uživanja alkoholnih pijač, tobaka ali mamil. Stalni glavoboli pa se redno pojavljajo in so lahko posledica kroničnega vnetja obnosnih votlin, motenj vida, nevrastenij, motenj v delovanju žlez notranjice (posebno pri ženskah) in vremenskih sprememb.

Glavobol je zelo razširjena neprijetnost v razvitejših državah, pogosteje pa so njegove žrtve ženske kot moški. Tako statistični podatki navajajo, da v Združenih državah vsak dan trpi zaradi glavobola 50 milijonov ljudi.

Na koncu moramo omeniti še eno vrsto zelo razširjenega glavobola, migreno, za katero je značilno, da boli vedno le polovica glave. Zasludimo jo mnogo pogosteje pri ženskah kot pri moških ter pogosteje pri intelektualnih kot pri fizičnih delavcih. Njen vzrok pa je periodično zoženje premera možganskih krvnih žilic.

NAROČILO ZA OGLAS V POSEBNI IZDAJI AMERIŠKE DOMOVINE

Cena oglasov:

Osební \$10.00
Društveni ali trgovski \$20.00
(označite vsoto) \$30.00

Ime .....
Naslov .....
Mesto ..... Država ..... Zip .....

Prebitek je namenjen v enaki meri Baragovi zadevi in Ameriški Domovini.

Za nadaljnja pojasnila pokličite (216) 431-0628 med 9.-4. od ponedeljka do torka.

LET YOUR LIFE INSURANCE WORK FOR YOU

American Mutual has a new concept which combines your life insurance with an exciting new benefit program. This program includes low interest certificate loans, low interest mortgage loans, scholarships, social activities, and recreational facilities provided by one of the largest Slovenian Fraternal Associations in Ohio. For further information, just complete and mail the below coupon.

To: American Mutual Life Assoc.
6401 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

My date of birth is .....

Name .....

Street .....

City..... State..... Zip.....

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLIŠKA ZAVAROVALNA ORGANIZACIJA V AMERIKI

• Mi izdajamo najmodernejše celo-življenske in ustanovne (endowments) certifikate za mladino in odrasle od rojstva do 60. leta, vsote so neomejene nad \$1,000.

• Naša ugledna bratska organizacija Vam poleg zavarovalnine nudi tudi verske, športne, družabne in druge aktivnosti. **SLOVENC! PRIDRUŽITE SE SLOVENCEM!**

• **ZAPOMNITE SI — PRI NAS DOBITE OSEBNO POZORNOST!**

• **Žite plesov, poletnih piknikov, športnih turnej in božičnih prireditev za otroke.**

Za podrobnosti in pojasnila stopite takoj v stik s sledečimi tajniki/tajnicami (ali pa pišite v glavni urad: 351-353 N. Chicago St., Joliet, Ill. 60431).

ALBIN OREHEK, društvo št. 25, Tel. 481-1481

FRANK SEGA, društvo št. 226, Tel. 944-0020

JOSEPHINE TRUNK, društvo št. 255, Tel. 481-5004

Za vsakovrsna fiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZVANILA

Vse tiskovine za društvene prireditve:

okrožnice, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepčil.

Spominske podobice in osmrtnice

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE

PATRONIZE OUR ADVERTISERS

Keep the American Home Alive

Ženini in neveste!

Naša slovenska unijska tiskarna Vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni.

Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

431-0628

20% ANZLOVAR'S

ZNIŽANE CENE VSEJ ZALOGI

6214 St. Clair Ave.

Tel. 361-8042

RAZPRODAJA SE ZAČNE DANES

IN TRAJA DO SOBOTE
18. AVGUSTA

MI DAJEMO IN ZAMENJAVAMO
EAGLE ZNAMKE